
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

AZ ÁLDÁS KEGYELME

Római levél 4,8-9.13-16

2018. MÁJUS 6.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: 113. zsolttár

Imádkozunk. Hadd csatlakozzunk, mennyei Atyánk, imádságunkban mondott dicsérettel is ahhoz a magasztaláshoz, amit a zsolttárostól hallottunk. Dicsérünk Téged, hogy szinte önmagadat megalázva tekintesz alá minden teremtményedre és viselsz gondot rólunk is, holott mi csak porszem vagyunk. Dicsérünk Téged, hogy megsegíted a szűkölködőt, fölemeled a gyengét, méltóságot adsz az erőtelennek. Dicsérünk életteremtő csodáidért, az élet áldásáért, annak megtartásáért. De leginkább Jézus Krisztusért magasztalunk, a mi megváltónkért és üdvözítőnkéért, aki érettünk halált szenvedett, és aki feltámadván és felemeltetvén, most a Te jobboldon ül, és szüntelen közbenjár érettünk, hogy jóságod, kegyelmed és áldásod teljesen a miénk legyen. Óérette, Krisztusért kérünk, mennyei Atyánk, ne vétkeinkre és bűneinkre tekints, hanem ígéreteidre és hűségedre és így áldj meg bennünket ma. Oldozz fel vétkeink alól, és emelj fel. Tégy készzé és állhatatossá arra, hogy a szeretet törvényében járjunk. Krisztusért, a mi Urunkért kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

Textus: **Boldog ember az, a kinek az Úr bünt nem tulajdonít. Ez a boldogság tehát a zsidónak, vagy a pogánynak is tulajdoníttatik-é? Mert azt mondjuk, hogy Ábrahámnak a hit tulajdoníttatik igazságul...Mert nem a törvény által adatott az ígéret Ábrahámnak, vagy az ő magvának, hogy e világnak örököse lesz, hanem a hitnek igazsága által. Mert ha azok az örökösök, akik a törvényből valók, hiábavalóvá lett a hit, és haszontalanná az ígéret; mert a törvény haragot nemz: ahol pedig nincsen törvény, ott törvény ellen való cselekedet sincsen. Azért hitből, hogy kegyelemből legyen; hogy erős legyen az ígéret az egész magnak; nemcsak a törvényből valónak, hanem az Ábrahám hitéből valónak is, aki mindnyájunknak atyánk. Amint meg van írva, hogy sok nép atyjává tettelek téged az előtt, az Isten előtt, akiben hitt, aki a holtakat megeleveníti, és azokat, amelyek nincsenek, előszólítja mint meglevőket. (Római levél 4,8-9.13-16)**

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Párhete még nagyon elmélyedtünk a prófétákban és ahogy mondtam itt a neveket a Hóseásokat, Zakariásokat, Mikéásokat és a többieket, meg az évszámokat, azt mondta nekem valaki, némi humorral, hogy mikor fogok megkegyelmezni és nem ilyen terhes történelmi leckéket tartani, mint volt ez itt húsvét előtt? Egyszerűen szólva, mikor fogok a kegyelemről prédikálni? Nos, eljött az ideje, hiszen a Biblia-olvasó kalauzban most a Római levél van előttünk, ezt fogjuk a ránk következő hetekben olvasni. Ez a levél pedig a kegyelem levele. Az igaz ember hitből él, kegyelemből tartattatok meg hit által, nem tőletek van, hanem az Isten ajándéka ez - ez ennek a levélnek a nagy üzenete. Itt az Isten kegyelme áll a középpontban. Bár inkább azt kell mondanom, hogy a levél nem is a kegyelmet állítja a középpontba, hanem a kegyelem az a viszonyító pont, amely révén egyáltalán látható az Istennel való kapcsolatunk, hogy például, közeledünk-e Istenhez vagy távolodunk Tőle? Élünk-e az Isten nekünk adott drága ajándékaival vagy elfecséreljük őket? Boldogság felé tart-e az életünk vagy tengődünk így tovább tehetetlenül és kétségbe eseten? És ehhez éppen a Római levél ad számunkra hasznos eszközt.

Néhány éve felújítás volt a gyülekezetben. Jöttek a mérnökök felmérni a terepet. Na, mondom, elő a zollstockkal, a hosszú mérővel, a szalaggal, még a végére rá is kell lépni, hogy ne mozduljon el. Ezek a hagyományos mérési eszközök. A mérnök azonban elővett egy kütyüt, megnyomta, szemben a falon pedig megjelent egy piros lézer-pont, a mérnök megnézte a műszert, felírta a távolságot. De aztán egy tapodtat sem mozdult, hanem a másik sarokba irányította, majd föl, le, körbe. És amit régen a mérnökök fáradságos munkával, hosszú lépéseket megtéve, többször mérve végeztek el, azt ő egy helyből simán megtette. Hát ez egy csoda műszer! Meg is mutatta, ha egy másik gombot nyomott meg, még a helység hőmérsékletét is meg lehetett mérni, egy másikkal meg a páratartalmát is. A működési elve az, hogy kibocsát egy digitális jelet vagy lézer sugarat, amely visszaérkezik a műszerhez, és a megtett távolságot írja fel. Valami ilyesmi a Római levél és a benne elhangzott üzenet. Istentől jön felénk egy szó, egy üzenet, egy ígéret, az evangélium és érkezik vissza Istenhez; ahogy Ézsaiás próféta mondja: az elbocsátott Ige nem tér vissza Hozzá üresen, hanem megcselekszi azt, amiért Isten elküldte. Mi pedig ennek az oda-vissza mozgásnak, az Igének, az ígéretnek oda-vissza való történetében értjük meg önmagunkat is. Hol vagyunk, hol állunk, mi az Istennel való viszonyunk, mik az élet legfontosabb és döntő kérdései? Egyáltalán foglalkozunk-e ezekkel a kérdésekkel vagy csak bíbelődünk valamivel? Nos hát, nézzük meg.

Isten tartja kezében a dolgok rendjét, felőle vagy Hozzá képest tudjuk megmondani, hogy közeledünk Hozzá vagy távolodunk Tőle. Minden más, ami Isten ígésén kívül van, lehet fontos, hasznos, és sokszor szükséges, de csak kalkuláció. Maradjunk az előbbi példánál; hozzáértők becsléssel meg tudják

mondani, hogy innen a szószéktől a templom hátsó faláig hány méter a távolság. De ha nem pontos a mérés, megengedem, véletlenül el lehet találni a távot, de mégis csak becsléssel. Aztán, vannak sejtelmünk Istennel kapcsolatban is, bizony, sok-sok sejtelmünk van. Nemrégiben azt mondta egy tudós, hogy szerinte a 21. század vallásos nyelve a költészet lesz. Mondtam magamban: ezek szerint még egy verset sem olvasott se Ady Endrétől, se Tompa Mihálytól, se Arany Jánostól, se Byrontól, se Dante-től, ha ezt gondolja, mert a költészetben mindig ott volt és lesz az Isten-sejtés, mindig ott van a megérzés, és ennek mindig hangot is ad a költő. Meghatározó módon vagy kevésbé. Aztán, a lélek alján zajló tektonikus mozgások is a kifejezhetik, hogy milyen kapcsolatban vagyunk Istennel. Erről a mélylélektan tud sokat mondani, de csak kalkulusok, megsejtések, csak megérzések módján. Hogy pontosan hogyan áll a dolog, azt Isten igéje mondja meg, mert tárul fel az isteni nézőpont, és ez az isteni nézőpont az, amit olyan tömören, ugyanakkor sokrétű módon fogalmaz meg Pál apostol is a Római levélben. Ez pedig mindenre kihat. És ha már a kegyelemnél tartunk, csak egyetlen példát hadd hozzak fel. Nemrégiben olvastam egy pszichológus könyvét. (Ez nagy szó tőlem, egy pszichológus könyvét!) Itt egy érdekes levezetést olvastam. A tudós azon töri a fejét, hogy mitől van az – amit mindannyian tapasztalunk –, hogy amikor elmegyünk a doktorhoz valami betegséggel, ő felírja a receptet, például, két hetes antibiotikum-kúrát, vagy láz esetén lázcillapítót, és két zacskó vitamint, mi két napig szedjük a gyógyszereket, aztán láz múltán, ott maradnak a polcon. Ebben talán nem Magyarország az éllovas, de azt hiszem, az élvezőnyibe tartozunk az el nem fogyasztott gyógyszerek tekintetében. Miért nem tartjuk be azt, amit az orvos a javunkra előír? Ugyanakkor – ez pedig egy másik, de idetartozó tapasztalat –, ha valakinek kiscicája, kiskutyája, valami háziállata beteg lesz és elviszi az állatorvoshoz, aki előírja a kúrát, az a kicsi jószág olyan dédelgetést, olyan figyelmet, olyan törődést kap, hogy csak ámulunk?! Hogy van az, hogy az autónkat hússzor lemoszuk, a kiscicának bekötöttetjük a megsebzett lábát, a kiskutyánknak bevarratjuk a beszakadt fülét, beletesszük a tápba a vitamint, egyszóval, minden mással törődünk, csak magunkkal nem? Miért nem csináljuk végig a kúrát? Persze, az orvos kiabál velünk, a pszichológus meg az orvossal kiabál, hiszen az orvosnak kellett volna meggyőznie minket, hogy a javunkra van a gyógyszer, és vegyük be.

Ez a pszichológus erre az egyszerű tényre azt a feleletet adja, hogy ennek az oka abban rejlik, hogy az ember önmagáról, pontosan, igen, ki-ki önmagáról tudja a legjobban azt, amiről Pál apostol itt, a Római levél elején beszél. Mit mond? Nincsen igaz ember, nincsen senki, aki igazán cselekedne, mindannyian elhanyagoltak Istentől, minden ember vétkesek lett Ádámban - és ez mi magunk tudjuk a legjobban önmagunkról. Hozzáteszem egy megfigyelésemet is. Régi prédikációkat olvasok mostanában, 17., 18. századi jeremiádokat. Jaj, testvérek, ha én belekezdenék úgy prédikálni, ahogy a régiek, nyomban felmondana nekem a Budahegyvidéki gyülekezet, legalábbis mindenki azonnal

megsértődne: hogy jövök én ahhoz, hogy mindenféle bűnöket ráolvassak az igahallgatókra?! És miért nem prédikálok valami jót, valami békeségest, valami szépet, valami lélekelémelőt? Hát azért járunk templomba, mondják a hívők, hogy megnyugodjunk. (Én is azért járok templombal!) De lám, ezek a 17., 18. századiak korbácsolták, ütötték, vágták az embereket! Hát ez ma már nem megy! Ugyanakkor, ahogy mai módra mondjuk a kedves beszédeket, vigasztalgatunk, élettanácsokat adunk, aközben ma az ember egyre mélyebbre zuhan az önbüntetésbe. A mi 21. századi civilizációnkban, különösen a nyugati és keresztyén civilizációban egyre mélyebb és áthatóbb az öngyűlölet. Egészen megdöbbentő jeleit látjuk ennek törvényhozásban, politikusok döntéseiben, gazdasági intézkedésekben, önmagunkhoz való viszonyunkban. Miért? Mert bevallva, bevallatlanul tudjuk mi jól magunkról, hogy Isten nélkül elveszettek vagyunk és jár a büntetés. Nos, ezt nagyon sokszor úgy oldjuk meg, hogy fölírja az orvos azt, ami javunkra van, de mi nem szedjük a gyógyszert. Látszatra ez blazírt vagánykodás, vagy hanyagság. De nem az, hanem rejtett önbüntetés. Ez esetben hiszek a pszichológusoknak. Aki nem ismeri a kegyelmet, az csak ítéletet tud mondani önmagáról, és persze, másról is; aki nem ismeri a kegyelmet, az csak ítéletet tud mondani. A törvény haragot nemz – mondja Pál apostol. A kegyelem nem a törvényből való, a törvénynek más a dolga, a törvénynek az a dolga, hogy megtartsen bennünket az úton, a törvénynek az a dolga, ami az autósztrádán az útjelző tábláké, a törvénynek az a dolga, ami egy eszközökhöz adott használati utasításé. Nem a törvényből van a kegyelem, sőt, mondja az apostol, a kegyelem megelőzi a törvényt, előbb van kegyelem, mint törvény.

Sokféle dimenziója van ennek. A felolvasott szakaszban az apostol az ígéret felől közelíti meg. Jelzem, hogy a Római levél olvasása más bejáratokat is fogunk még látni. Most az ígéret és a hit felől közelíti meg a kegyelmet. Egyszerűen így lehet összefoglalni az apostol fejtegetéseit: kegyelem esett Ábrahám. Ábrahámnak már nem lehetett gyermeke, idős ember volt, és a felesége, Sára is idős asszony volt, már nem volt fogadó-képes (így mondja szép nyelven a Biblia: bezáratott már a méhe). És ez a vénember és vénasszony, akik az akkori világ lelegegánsabb városában, Ur városában éltek, hogy békében, biztonságban, vagyonban elmorzsolgassák még a hátralevő napjaikat, amikor Ábrahám elhívást és ígéretet kapott: hagyd ott a városodat, indulj el és mutatok neked egy földet, amely tiéd lesz és az utódaidé. Utódaiei? És utódaid száma annyi lesz, mint a tengerparton a homok és az égen a csillagok, megáldalak és áldás leszel, és az utódaid is áldás lesznek és ők fogják hordozni az Isten áldását. És ebből a gyökérből fog majd felsarjadni maga a megváltó, a Messiás. Íme, egy ígéret és ez az ígéret kegyelmi ígéret, hiszen azt ígéri Isten Ábrahámnak, hogy ők lesznek a kegyelem örökösei.

Pál apostol mélyen érvel itt. Vajon jutalomból kapta ezt az ígéretet Ábrahám,

mert megtartotta a törvényt? De hát még nem volt törvény! Járandósága lett volna ez Ábrahámnak, mert – tegyük föl – vallásosan, Istennek való engedelmességben, szent életet élt és úgy döntött Isten, hogy renanzi a számlát? Imádságok meghallgatása lett volna ez az ígélet, mert olyan buzgón eszedezett ez a házaspár egy élethosszon keresztül, hogy adassék nekik gyermek? Isten pedig úgy gondolta, na, most már, amikor elhagyták az imádkozást, most már, amikor lemondtak róla, most már jöhet a gyerek? Ismerek egy házaspárt, évekig küszködtek gyerekért. Minden kínon végigmentek, amin végig lehet menni, és amikor elfogadták, hogy nem lehet gyermekük, akkor lett. Ez a történet forogna itt fenn? De hát Sára már vénasszony, bezárattott a méhe, biológiaiailag teljesen alkalmatlan arra, hogy gyermeke szülessen. Kegyelemből kapta a gyermeket!

Kezdjük sejteni, hogy mi az a kegyelem, amiről most beszélünk. A kegyelem sok esetben azt jelenti, hogy kapunk még egy esélyt (erről még fogok beszélni), de itt nem erről van szó. A kegyelem sokszor azt jelenti, hogy ami után roppantul áhítoztunk, és ott is volt az esélyeink között, azt végre megkaptuk. Rossz példát fogok mondani. Egyszer egy ismerősöm azt mondta: Tiszteletes Úr, nyertem egy hármast a lottón, kegyelem történt. Mondom neki – az biztosan nem, mert nem ez a kegyelem. A bekövetkező esélyek egyike, a valószínűség, bármily kicsiny is legyen nem az a kegyelem, amiről Pál apostol itt beszél. Ő a kegyelem sajátos jellegéről, a gyökerességről beszél. Ez a kegyelem, amit Ábrahám kapott, ami Ábrahámmal megesett, ez ugyanolyan, mint a világ teremtése – ez csoda. Tudom, meg is hagyom, lehet ezzel szemben úgy érvelni, hogy igen-igen, de amikor Mózesék és a próféták nekiültek megírni a Bibliát, akkor már évszázados volt ez az ábrahái örökség, és nyilván így tekintettek vissza rá, mint valami csodára, mindössze visszakövetkeztettek rá, hiszen úgy őrizgették ezt az Ábrahám-történetet, mint valami felfoghatatlant, aztán úgy komponálták meg, mintha egy ugyanolyan csoda lenne, mint a világ megteremtése. Am én ehhez az okoskodáshoz hozzátoldom, hogy na igen, de éppenséggel a világot is így nézzük. Abból, ami itt van és körül vesz bennünket, abból visszakövetkeztetünk, hogy mindez úgy magától nem állhatott elő, hanem volt valaki, aki kimondta a Big Bang-et, mert azt valakinek ki kellett mondania, hogy: legyen. És lett. De ez csak kitérő. Sokkal inkább azt érezzük, hogy amikor Pál apostol élénk állítja Ábrahámot, az időskorút, a vén embert, és Sárát, az élettörvények szerint már fogadásra képtelent, és bemutatja a nekik adott isteni ígéletet, akkor egy kaput nyit ehhez a radikalitáshoz, az Isten radikalitásához, a kegyelemhez.

Mondottam, hogy a kegyelem számunkra azt is jelentheti, hogy folytathatjuk..., hogy kapunk még egy esélyt (ahogy az angolok mondják). Ismerjük és sokszor idézzük ennek megerősítésére az adós szolga példázatát (Máté 18:23), aki megfizethetetlen sok pénzzel tartozik és kap még egy esélyt, hogy éljen, hogy hazamenjen, hogy újra kezdje az életét. Azzal kapta az újabb esélyt, hogy elengedték a tartozását. Igen, ez a kegyelem egyik, fontos dimenziója. De kér-

dezzük Ábrahám felől: ő vajon arra kapott esélyt, hogy folytassa? De hát mit folytasson? A meddő életét? Ábrahám az ősi keleti világ gyermeke, és abban a világban, a gyermek volt a bizonyítéka annak, hogy valaki megkapta Isten áldását. Gyermekek nélkül élni peremlételet jelentett. Örökös nélkül élni folytonos szorongást, megfosztottságot jelentett, sőt ítéletet is (ahogy azt Jób könyvében olvassuk, Jób 15,34). Hogy énekel a 113. zsoltár, amit felolvastam? Azt mondja, hogy Isten mintegy megalázza magát, alátekint, és felemeli a nyomorultat, a szűkölködőt, a gyengét, a szegényt! Eddig ez tiszta szocialista gondolat! Föl, föl, ti rabjai a földnek! Akik most alul vannak, azok majd trónra ülnek. Igen szépen hangzik. Aztán mond valami mást is a zsoltár. Azt mondja: Isten beülteti a meddőt, mint édesanyát, mint magzatok anyját a szülőházba (Zsolt 113,9). Ezt is tudja Isten, így is tud felemelni!! És ez nem azt jelenti, hogy akkor folytatódik minden úgy, ahogy eddig ment a szomorú gyermektelenségben, a meddő magányban! Ellenkezőleg, éppen nem folytatódik. Ez is a kegyelem.

Gondoljunk ebbe bele. Valóban milyen nagy kegyelem a számunkra, ha kapunk még egy esélyt, ha folytathatjuk! És milyen nagy kegyelem az, ha valami nem kell folytatnunk, ha nem kell napszám ismételtetni az elveszést, az ürességet, a semmit, hanem Isten átvezet bennünket valami egészen másba. Ezért példálózik ezzel Pál apostol ilyen erősen, hogy tudjuk is, mit kérünk amikor kegyelmet kérünk! Igen, boldog ember az, akit Isten nem kárhoztat, boldog ember az, akit Isten igaznak nyilvánít, boldog ember az, akinek Isten nem tulajdonítja az a bűnt, hogy elszakadt az élet forrásától! És miért boldog? Mert ne kell folytatnia az önbüntetésnek és az öngyűlöletnek a halálos játékát. Boldogok vagyunk, ha elfogadjuk a kegyelmet, a kegyelmeket, vagy – ahogy János apostol mondja tömören – ha elfogadjuk és megkapjuk a kegyelmet kegyelemért.

És végül az apostol összeköti ezt a kettőt, és azt mondja: ez a kegyelem (a folytatás és újat kezdés kegyelme - vagyis az áldás kegyelme) hit által lett a miénk. És azért hozza ide a hitet, mert egyedül a hit tud azzal a bizalommal válaszolni Isten kegyelmére, amilyen bizodalommal maga Isten adja a kegyelmet. Bennünk a hit a fogadókészség, a képesség, hadd mondjam most így: az alkalmasság a kegyelem elfogadására. Továbbá a hit az az erő, mely biztosítja, hogy ne hulljon ki az életünkről a kegyelem. Mert egyedül a hit tud ajándékként tekinteni az Isten áldásaira, csak a hit tud kegyelemként tekinteni arra, hogy az Isten történetbe bonyolódik velünk, és amit ad, azt nem járandóságként adja. Ahol járandóság van, ott szerződés van – ott nem kell hinni, ott be kell tartani a kontraktust, eleget kell tenni a jognak. Egyedül a hit tud Isten ajándékára kegyelemként tekinteni, és továbbmenőleg, általában is mindarra, amit Istentől kaptunk. És itt már egy újfajta szemlélet kezdődik, erre pedig maga Jézus tanít meg bennünket, amikor a Hegyi beszédben vigasztalást, buzdítást, bátorítást mond, és tudatja velünk is az evangélium szavain keresztül, hogy nézzetek csak körül: minden kegyelemből van! Nézzetek körül: milyen

bőséges szeretettel árasztja rátok Isten az Ő áldásait! Nézzetek körül: Isten jobb, mint a legtökéletesebb édesapa, pedig, ha a gyerek kenyeret kér az édesapjától, biztos, hogy nem követ fog kapni! Istennek pedig még ki sem mondod az óhajodat, meg sem születik a gondolat a szívedben, és Ő már tudja, mire van szükséged. Mindarra ajándékként tekinteni, amit Isten ad – ezt csak a hit tudja. Mi több, amikor hit által megtanuljuk, mitöbb kitanuljuk a kegyelmet, akkor magára a hitre is ajándékként fogunk tekinteni. Isten kegyelemből helyreigazítja az életünket, Isten kegyelemből önmaga felé fordít bennünket, Isten kegyelemből kivált bennünket a semmi cselekvéséből, tessék jól érteni: a semmit-tevésből, hogy mindent nekünk ajándékozzon. Isten kegyelemből lehetővé teszi, hogy ne folytassuk azt, amiről úgy gondoljuk, hogy folytatnunk kell, hanem valóban, egészen újat kezdünk kegyelemből, hit által Jézus Krisztus evangéliumának drága erejében. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU